

Konsesjonssak 132kV Sundsfjord – via Saltstraumen til Hopen. Saksnummer 201200052

Høringsuttalelse – Notat fra Nordfjorden lokalutvalg, Gildeskål - 07.03.2018

0. Generelt

Nordfjorden lokalutvalg i Gildeskål kommune har sitt virkeområde fra Nordfjorden mot Bodø kommune i nord, og langs Holmsundsfjorden mot Sundsfjord i sør. Lokalutvalget har gjennomgått Nordlandsnett AS's konsesjonssøknad, og mottatt innspill fra enkeltpersoner, lag og foreninger; samt innhentet økonomiske vurderinger fra utførende entreprenører.

På dette grunnlag har lokalutvalget utarbeidet høringsuttalelse til NVE som er medtatt i det følgende:

1. Kommentar til konsesjonssøknaden vedrørende sanering og bygging .

I konsesjonssøknaden under pkt 3.3.4 Sanering av ledninger, er det angitt «Da deler av ledningen skal bygges i eksisterende trasè, må eksisterende ledning saneres **før** arbeidet med den nye ledning kan begynne for å frigjøre plass.» Tilsvarende er det under pkt 3.4 Systemløsning, angitt «Eksisterende 132 kV ledning Saltstraumen – Sundsfjord må saneres før ny ledning bygges der denne er lagt i eksisterende trasè. Arbeidet med linja vil planlegges slik at disse linjestrekkene saneres og bygges seksjonsvis for å minimere utkoplingen av 132 kV Sundsfjord - Saltstraumen.» I samme kapitel er det angitt forsyningsvei for Sundsfjord og Saltstraumen trafostasjon til 132 kV regionalnettet i anleggsperioden. Her fremkommer det at det kun ved utfall av denne forsyningsvei ikke vil være mulig å føre kraftproduksjon ut på regionalnettet.

Under NVE's informasjonsmøte på Nygårdsjøen Oppvekstsenter framkom det fra Nordlandsnett A/S's representanter at de ønsket å bygge linjen parallelt med eksisterende linje i avstand 10 til 20 meter fra denne mens linjen er i drift. Denne endring fra konsesjonssøknaden ble grunnlagt med ønske om å minimere avbruddskostnader. Så langt det framgår av konsesjonssøknaden vil det kun bli avbruddskostnader hvis og bare hvis alternativ forsyningsvei faller ut. I kostnadsoppsett under kap 4.3.1 er det ikke synliggjort avbruddskostnader, eventuelt er disse medtatt under uspesifisert/uforutsett med en total kostnad på 7,9 NOK for hele overføringslinjen.

Lokalutvalget har behandlet saken under forutsetning av at linjetrasér og utførelse blir som beskrevet i konsesjonssøknaden. Konsekvenser for endringer av disse er ikke behandlet.

2. Alternativ trasèvalg delstrekning Kjelling – Valnesvannet.

Etablering av ny og forbedret 132 kV overføringslinje, vil generelt gi en bedre forsyningsikkerhet, og vil bidra til forsyningsvei for ny kraftproduksjon i området.

Innspill til lokalutvalget har i det vesentlige omhandlet alternativ trasèvalg for strekningen Kjelling – Valnesvannet, og forhold vedr alternative trasèvalg er her behandlet under dette kapittel.

2.1 Økonomi

Totalt anleggskostnader for bygging av ny 132 kV overføringslinje er angitt i kap 4.3.1.

I konsesjonssøknaden er det imidlertid ikke medtatt alternativ kalkulasjon av trasévalg for delstrekningen Kjelling - Valnesvannet. Her finner lokalutvalget at konsesjonssøknaden ikke synliggjør økonomiske forhold for NVE's valg av trasé.

Lokalutvalget har derfor innhentet et overslag på entreprisestnad for bygging eks skogrydding, av alternative trasé på delstrekningen, samt et eget prisoverslag for skogrydding av linjetrasén i alternativ 1.

Overslaget angir at alternativ 1 har en entreprisestnad som er ca 4mill NOK dyrere enn alternative 2 (eksisterende trasé). Dette skyldes alt vesentlig at alternativ 1 er vel 1km lengere og har lengre fjord og sidespenn enn alternativ 2. I tillegg kommer kostnader for skogrydding, samt grunnavståelse og administrasjon i denne forbindelse. Kostnad for grunnavståelse er angitt i konsesjonssøknaden til 4,5mill NOK. Kostnader for rydding av skog i ny trasé er avhengig av krav til utførelse og behandling og transport av virket. Budsjett for normal skogrydding av linjetrasén vil være i størrelsesorden 1,5mill NOK, eller større dersom trevirket skal bearbeides og transporteres ned til kystriksveien.

Sammenholdes alle kostnader vil alternativ 1 være i størrelsesorden 20% dyrere å utføre enn alternative 1.

Alternativ 1 har i tillegg ca 2,5 km lengre trasé med skogkledd terreng enn alternative 2, og linjen går generelt gjennom terreng med høyere bonitet. Dette vil medføre høyere vedlikeholdskostnader enn for alternativ 2. Alternativ 1 har i tillegg 1km lengre linje å vedlikeholde.

Nordfjorden lokalutvalg tør derfor be NVE få utarbeidet en uavhengig alternativkalkulasjon for de omsøkte alternative for å synliggjøre investering og driftskostnader her.

2.2 Forsyningssikkerhet

Rehabilitering og etablering av ny 132 kV overføringslinje, vil generelt gi Bodø en bedre forsyningssikkerhet.

For alternativ 1 blir det benyttet et stort fjordspenn over Kjellingsundet og et noe mindre sidespenn over Innervika. Totalt har fjordspennet og sidespennet en lengde på ca 1,2 km. Området ved Kjellingsundet / Innervik er sterkere eksponert for vind enn lengre inn i fjorden hvor dagens linje er ført . Fjordspenn regnes normalt å medføre risiko.

Overføringslinjen i alternativ 1, er prosjektert gjennom rasområde på vestsiden av Langvannet, nært opp mot Skånlandfjellet. Ut fra erfaring har området her en rasfrekvens på mellom 20-40 år, og hvor det går større ras. Forholdet er omtalt i konsesjonssøknaden men uten at riktige opplysninger framkommet til saksbehandler, og riktig konklusjon er gitt.

Trace i alternativ 2 benytter et mindre fjordspenn over Kroksundet ved Evjen, med total lengde på ca 350m, men har for øvrig ingen andre risikoområder. Overføringslinjen ligger her mer skjermet enn ved spenn over Kjellingsundet. Det er heller ikke registrert skader på ledningen som følge vær, eller ytre belastning i de snart 60 år som linjen her har vært i drift.

Overføringslinjen i alternativ 1 er i tillegg ca 1 km lenger, som i seg selv vil medføre risiko.

Trase i alternativ 2 har dermed mindre risiko og gir større forsyningssikkerhet for anlegget. Vi kan her bemerke at dagens 22kV linje i fjordspennet over Kjellingsundet har ved en anledning har vært brutt ved flypåkjørsel, mens linjen over Innervika fikk brudd med brann som følge i stormen Tora.

2.3 Virkning for samfunn, friluftsliv og rekreasjon.

Omsøkt trasé er justert i forhold til bebyggelse, noe som i og for seg er positivt, men justeringen har medført at overføringslinjen nå går midt gjennom turområdene i Nygårdsmarka. Turområdene har over flere år blitt opparbeidet av Nordfjorden Idrettslag og Saura Helselag. Områdene er nå opparbeidet med nye turstier, og hvor en av turstiene er tilrettelagt for rullestolbrukere. Områdene er blitt populære turmål og er godt brukt.

I Gildeskål kommunes Turstiprosjekt, hvor det skal tilrettelegges for tiltak som skal gi økt grunnlag for reiselivsbedrifter i kommunen, er dette turområdet, dvs rute til Kjerketøfta og Øyjordtind, gitt hhv kommunens 1.og 2. prioritet.

Etablering av ny kraftlinje med bred ryddelinje gjennom turstiområdet vil ha svært negative innvirkninger på området attraktivitet.

I konsesjonssøknaden er det medtatt: «Gildeskål turlag og naturforvaltningsutvalget i Bodø og Omegn turistforening mener at alternativ 1 på delstrekning 2 er å foretrekke ...»I henhold til kopi av korrespondanse som lokalutvalget har mottatt, medfører ikke dette riktighet. I e-post av 8.sept 2016 fra Berit Irgens, leder for Bodø og Omegn Turistforening til Sweco`s saksbehandler for konsesjonssøknaden heter det:

«Din henvendelse har vært behandlet av styret i Gildeskål turlag. De mener at alternativ 2 der linja går fra før vil være det beste alternativet med hensyn til friluftsliv.»

I Nordlandsnett AS`s konsesjonssøknad er det i fig 5-6 medtatt kartutsnitt som angir turstier i Nygårdsmarka. Kartet er imidlertid ikke dekkende for det omfang av turstier som er etablert. Riktig informasjon får en ved å se på turstikart under «gildeskal.kommune.no/turstier nordfjorden», eller som medtatt som vedlegg til dette høringsnotat.

I fylkesmannens forhåndsuttalelse og avveining mellom de 2 alternativene heter det «Samtidig er Nygårdsmarka et viktig friluftsområde med spesielle kvaliteter ifølge Naturbasen. Det må derfor foreligge en avveining av landskapsverdi og naturopplevelse knyttet til de to områdene. Fylkesmannen ber også om at det utarbeides en visualisering av en eventuell ny linje i Nygårdsmarka.» Visualisering av dette alternativet er ikke medtatt i søknaden.

I figur 5-8 i Nordlandsnett AS`s konsesjonssøknad er det angitt verdifulle friluftsområder. Det framgår her at alternativ 1 berører verdifulle friluftsområder i like stor eller større grad enn alternativ 2. For ellers like alternativ blir det brukt argument som « i stedet føre kraftlinjen mer eller mindre parallelt med FV17» . Realiteten er at linjen kun går parallelt med RV17 et kort stykke i Ertenvågdalen. Lokalutvalget har liten forståelse prinsippet om at ett inngrep i sårbar natur, skal rettferdiggjøre et nytt.

2.4 Virkning for naturressurser

Kystområdene blir benyttet til vinterbeite for tamrein. Dette gjelder begge alternativ. Saltfjellet reinbeitedistrikt har behandlet saken og anbefaler at kraftledningen føres der den går i dag, dvs at alternativ 2 benyttes.

Det forefinnes oppdyrket jordbruksområde og dyrkbar mark i tiltaksområdet langs alternativ 1. Dette gjelder område i Ertenvåg og Innervika, samt dyrkbar mark ved Kroksletta på Nygård.

Dagens linjeføring tangerer dyrkbar mark ved Evjen, og kan berører dyrkbar mark ved justering av linjen.

I Ertenvågdalen går prosjektert linjeføring langs forekomst av industrimineraler og utnyttelsen av disse vil bli båndlagt ved en eventuell etablering av overføringslinjen i alternativ 1

2.5 Naturmangfold, fauna og botaniske forhold.

Opplysninger i konsesjonssøknaden om naturmangfold er basert på eksisterende kunnskap for de berørte områder.

Figur 5-12 i Nordlandsnett AS's konsesjonssøknad er det angitt kart over viktige naturtyper. Som det framgår av kartutsnittet, og behandlet i konsesjonssøknaden vil begge alternativ berøre viktige naturtyper og i vesentlig samme omfang.

I Ertenvågdalen berører tiltaket viktig kalkskog, med sjeldne arter som myske og lodneperikum. Her er det angitt at skogen ikke skal hogges. En overføringslinje gjennom området med fører nedhugst av skog og mulig tap av planteartene.

Overføringslinje i alternativ 1 vil berøre hekkeområde for havørn. I et område ved Nygårdsmarka er linjen prosjektert svært nært et eksisterende hekkeområde for havørn, og kan ha negative virkninger for havørnas videre bruk av området.

Storskallen var tidligere hekkeområde for kongeørn, men har ikke vært benyttet etter at kystriksveien ble bygget.

2.6 Vurdering av alternativ.

Rehabilitering av overføringslinjen er for alternativ 2 planlagt å følge eksisterende trase. I Beiarn kommune går linjen fra Kjelling til Valnesvannets sørside vesentlig på fjellgrunn og i myrområder med begrenset vegetasjon, og i områder med lav bonitet. Dette medfører begrensede hogstflater og små synlige inngrep i denne del av traséen. I Evjen må linjen legges utenfor bebyggelse og Evjen Granitt AS's konsesjonsområde.

I Bodø kommune går overføringslinjen i alternativ 2 fra område ved Valnesvannets sørside og langs vestsiden av vannet mot Valnes. Linjeføringen går her i mer skogkledd terreng som gir mer synlige hogstflater langs linjen. Dette er imidlertid etablerte hogstflate som har begrenset innsyn fra Valnesvannet. Foto av linjeføringen fra Valnesvannets vestside er vedlagt, og viser at linjen ikke har en framtrødende markering i terrenget. Ved Sørвика går kraftlinjen i område som grenser til fritidsbebyggelse.

For alternativ 1 går overføringslinjen alt vesentlig gjennom skogsterreng hvor det etableres hogstflater langs linjen. Ny trasé har dermed 2,5 km lengere ryddegate enn eksisterende trace og går i terreng med høyere bonitet enn dagens trase, og båndlegger dermed mer skogsareal enn eksisterende linje.

Deler av traséen/ hogstflatene blir godt eksponert for innsyn fra bygda og kystriksveien, og vil ha negativ innvirkning på opplevelsesverdien av området i Gildeskål kommune.

3.0 Nordlandsnett A/S's grunnlag for valg av alternativ 1

Nordlandsnett AS angir i kap 3.2.2 sitt grunnlag for å prioritere alternativ 1. Her er det angitt at trasén har lettere adkomst, bedre mobildekning, og bygging i delstrekningen ikke trenger koordinering med øvrig anleggsaktivitet på overføringslinjen. Det er også anført at frigjøring av eksisterende delstrekning er foretrukket av turlagene. Dette medfører imidlertid ikke riktighet. I tillegg er det anført ny trasé vil frigjøre begrensninger ved Evjen Granitt AS's konsesjonsområde. Konsesjonsområde kan her frigjøres ved å legge linjen i en trasè lenger sør enn dagen linje. Dette vil også føre linjen lenger bort fra bebyggelse.

3.1 Adkomst til overføringslinjen i de aktuelle alternativ

Adkomst og utførelse av anleggsarbeidene er beskrevet under flere kapitler i konsesjonssøknaden. I kapittel 1.8.4 er det angitt « Nordlandsnett vil benytte terrengmotorsykkel (ATV4x4 eller6x6) på vårsommer – og høstføre, og snøskuter på vinterføre. Gravemaskin og helikopter vil også bli benyttet ved bygging av kraftledningen.»

Under kapittel 1.8.8 Miljø, transport og anleggsplan, er det angitt at det før anleggsstart skal utarbeides en MTA-plan hvor behov for veier vil bli detaljert. Behov for, og omfang av anleggsveier er dermed ikke entydig angitt i konsesjonssøknaden.

Under NVE's orienteringsmøte på Nygårdsjøen Oppvekstsenter ble det orientert fra Nordlandsnett om behov for anleggsveier for adkomst med maskiner og ATV til kraftledninger/mastepunkter i hele trasén. Andre linjeentreprenører angir imidlertid ikke et så omfattende behov for anleggsveier .

I vedlegg til konsesjonssøknaden er det under kapittel 10. B Transportveier er det angitt eksisterende og mulige adkomstveier til kraftledningen for begge alternative.

For alternativ 2 mangler det angivelse av eksisterende adkomstvei/ sti på vestsiden av Valnesvannet. Dette er en adkomstvei fra fylkesvei 17 til Sørvik, og som benyttes vår og høst når vannet ikke kan transporteres. På sommer og vinterstid blir det benyttet motorisert ferdsel over vannet fra fv17 til Sørvika. Fra Nordvika går det i dag gårdsvei fra fv 17 ned til adkomstvei/ sti ved Valnesvannet, og fra Sørvika er det igjen bygd gårdsvei et stykke mot nord, og adkomstvei for ATV kan etableres mellom disse endepunktene. Adkomstveien går langs vannet med begrenset stigningsforhold og høydevariasjon på under 20 meter og en har samtidig adkomst til mastepunktene langs Valnesvannet.

Adkomstveien på vestsiden av Valnesvannet går i, eller nært eksisterende overføringslinje, og her får en samtidig adkomst fra fylkesvei 17 til mastepunktene langs Valnesvannet og fram til Sørvika. Fra Sørvika er det adkomstveier videre til Sandmo, Birkeli og Eggesvik. Fra disse veiene kan det igjen

framføres ATV adkomst til mastepunktene i den resterende del av traséen på nordsiden av Beiarfjorden.

For alternativ 1 er det direkte adkomst til traséen fra fylkesvei 17 på en strekning langs Ertenvågdalen og ved Storskalldalen mot Nordvika. For nedre del av Ertenvågdalen kan skogsvei i dalbunnen oppgradere og benyttes. Det vil også være adkomst til kraftlinja i Nygårdsmarka ved bruk skogsvei og «rullestolvei» fra fv 17 til Kvandskaret. Fra disse adkomstveien må det etableres ATV adkomst til mastepunktene som angitt av Nordlandsnett AS.

Lokalutvalget har fått vurdert omfang/ kostnader for etablering av adkomstveier for de to alternative traséløsninger. Dersom det skal etableres kjørbare ATV adkomstveier til alt vesentlig av mastepunktene vil dette medføre et relativt omfattende arbeid, og med antatt relativt lik kostnad for begge alternativ.

En endelig kostnadsvurdering for adkomstveier, må ha grunnlag i prosjekterte veiløsninger for begge alternativ. Dette bør eventuelt synliggjøres av konsesjonssøker for NVE.

3.2 Mobildekning i traséne

Nordlandsnett A/S angir dårlig mobildekning på deler av eksisterende kraftlinje som grunnlag for valg av alternativ 1. Det medfører riktighet at det på områder langs Valnesvannets vestsida er varierende og dårlig dekning langs kraftlinjen. Det er imidlertid bedre dekning i områder ned mot, og ut på Valnesvannet .

Foreslått linjeføring i alternativ 1 har tilsvarende mangelfull eller dårlig dekning i området mellom Nordvika og Ertenvågdalen.

Begge alternativ har dermed partier med dårlig mobildekning og i omtrent samme omfang.

I tillegg kan det nevnes at i området langs Nygårdsjøen har mobildekningen hatt utfall en rekke ganger og over lengere perioder. Utfall av mobildekningen har skjedd ved uvær/ strømbrytning.

Mobildekning kan bedres for begge alternativ ved etablering av ny basestasjon på fjellrygg ved Valnesvannets nordsida. Likeens bør utstyr som gir mobilutfall i området ved Nygårdsjøen utskiftes .

3.0 Sluttkommentar.

Det er meget stor motstand i lokalområdet for flytting av linjen. Her har grunneierforeningene, privatpersoner, lag og foreninger protestert. Motstanden er dokumentert med underskriftskampanje.

Reindriftsnæring og turlag foretrekker at eksisterende trasé blir benyttet.

Etter at konsesjonssøknaden ble offentliggjort og orienteringsmøte er avholdt, er saken behandlet av berørte kommuner, og etter opplysninger til lokalutvalget, vil ingen av kommunene velge alternativ 1 på delstrekningen.

Da eksisterende trasé på delstrekningen Kjelling – Valnesvannet, med stor sannsynlighet har bedre samfunnsøkonomi og større driftssikkerhet, og med andre forhold medtatt i vårt høringsnotat, tør Nordfjorden lokalutvalg be NVE gi konsesjon for eksisterende trasé.

På vegne av Nordfjorden lokalutvalg

Karin Willumsen - Sverre Willumsen - Arnold Knudsen - Terje Bårdsen - Nina Olsen – Rigmor Olsen